



Handläggare: Britt-Marie Ericsson
Telefon: 08-508 21 008

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2010-12-02

Redovisning av genomförd tillsyn gällande försäljning av folköl och tobak

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner redovisningen och lägger ärendet till handlingarna.

Charlotte Svensson
Stadsdelsdirektör

Margareta Hamrén
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden är ansvarig för tillsynen av folkölsförsäljning och försäljning av tobaksvaror inom sitt geografiska ansvarsområde. I detta ärende redovisas resultatet av den tillsyn som stadsdelsförvaltningen utfört under 2010.

Inom stadsdelsnämndens geografiska ansvarsområde finns totalt 16 försäljningsställen, 9 som säljer både folköl och tobaksvaror, 6 som säljer enbart tobaksvaror samt 1 restaurang som säljer enbart folköl. Den folkölsförsäljning som sker på restauranger, som även har vin- och spriträttigheter, omfattas inte av nämndens tillsynsansvar. Samtliga butiker där folköl säljs har godkända lokaler enligt livsmedelslagens bestämmelser samt ett tillräckligt brett matvarusortiment enligt stadens norm. Alla butiker uppfyller kravet på s k egentillsynsprogram.

Resultatet av genomförd tillsyn av folköls- och tobaksförsäljning inom nämndens geografiska ansvarsområde får betraktas som tillfredsställande förutom ett fall där

polisen tog över ärendet och beslagtog tobaksvaror. Inspektionen i övrigt föranledde inte några allvarliga anmärkningar.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom kansli- och serviceavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen 2010-11-25.

Bakgrund

Från och med 1 augusti 2010 gäller delvis nya regler i tobakslagen och alkohollagen. Förändringarna i tobakslagen innebär bl.a. att det blir straffbart att inte anmäla tobaksförsäljning till kommunen. Kommunen får även ansvar för tillsynen över märkningen av tobaksvarorna. Tidigare låg denna uppgift på Statens folkhälsoinstitut (FHI). JO har i ett beslut i december 2009 riktat kritik mot hur provköp genomförts i Karlskrona kommun. Provköp går till så att en ungdom, som nyss fyllt 18 år, går in för att köpa folköl eller tobak. Meningen är att undersöka huruvida försäljningsstället efterfrågar legitimation. Både JO och Statens folkhälsoinstitut anser att provköp som tillsynsметод inte bör tillämpas varför stadens riktlinjer för folköls- och tobakstillsynen har ändrats och reviderats i enlighet med beslut från JO och gällande lagstiftning.

Tillsynen ska ske en gång per år där tillstånd har beviljats samt på förekommen anledning vid misstanke om att verksamheten bedrivs på ett sätt som strider mot bestämmelserna i lagen eller riktlinjerna.

Stadsdelsnämnderna har tillsynsansvar för detaljhandelns folkölsförsäljning och socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har ansvar för registerhanteringen. Älvsjö stadsdelsnämnd är ansluten till Stockholms stads gemensamma registreringsprogram OL2.

Enligt alkohollagen (1994:1738) är det förbjudet att sälja eller lämna ut (langning) folköl (klass II, mer än 2,25 upp till 3,5 volymprocent) till någon under 18 år eller till den som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel. Butiksägaren är skyldig att se till att ordning och nykterhet råder i butiken. Lagen reglerar bl a hur lokalen ska vara beskaffad för att försäljning får äga rum, butiksägarens anmälningsskyldighet, egentillsynsskyldigheten m m.



Från och med den 1 augusti 2010 har några nya bestämmelser tillkommit i tobakslagen, vilket innebär en del förändringar för kommunen. Kommunen får möjlighet att meddela försäljningsförbud upp till sex månader för försäljningsställen som säljer tobaksvaror. Kommunen får även ansvar för tillsynen av märkning av tobaksvaror. Tidigare låg den tillsynen på Statens folkhälsoinstitut (FHI). FHI har utfärdat detaljerade föreskrifter för hur varningsmärkningen på tobaksvaror ska vara utformad och vilka texter som får användas. Cigarettförpackningar ska även ha en innehållsdeklaration. Att sälja felaktigt märkta cigaretter är straffbart. Tillsynsmyndighet är polismyndigheten och kommunen. Anmälningsplikten skärps och det blir straffbart att inte anmäla till kommunen att man säljer tobaksvaror. Till anmälan ska egenkontrollprogrammet bifogas.

Vid tillsynstillfället kontrolleras att utbudet av matvaror överensstämmer med stadens norm för matvarusortiment, man talar med butiksägare och personal och begär att få se egentillsynsprogrammet och kontrollerar att det följs. Vidare kontrolleras att butiken har en väl synlig information om gällande regler i alkohol- och tobakslagstiftningen.

Vid misstanke om att gällande bestämmelser inte följs utreds detta och i de fall överträdelse kan konstateras görs en anmälan och vid behov en polisanmälan. Tillsynen dokumenteras skriftligt i en tillsynsrapport och rapporteras tillsammans med aktuellt register över försäljningsställen till nämnden.

Tillsyn av efterlevnad av bestämmelserna om försäljning av tobaksvaror utövas sedan 2003-01-01 av kommunen och polismyndigheten. Det finns (till skillnad från ölförsäljning) för närvarande inga särskilda krav gällande försäljningsrätt vare sig på behörighet hos den som säljer tobak eller på lokal där sådan försäljning sker eller i vilket sammanhang det görs. Den som i näringsverksamhet säljer tobaksvaror till konsumenter skall anmäla försäljningen hos den kommun där försäljning sker.

Resultatet av genomförd tillsyn

Tillsynen av folköls- och tobaksförsäljningen har 2010 genomförts av en tjänsteman inom förvaltningen. Totalt har 23 tillsynsbesök gjorts under året. Vid ett av besöken, Monas Livs på Solberga Hagväg 5, deltog även polisen som gjorde beslag av tobaksprodukter.

Inom stadsdelsnämndens geografiska ansvarsområde finns totalt 16 försäljningsställen, 9 som säljer både folköl och tobaksvaror, 6 som säljer enbart tobaksvaror samt 1 restaurang som säljer enbart folköl. Den folkölsförsäljning som sker på



restauranger, som även har vin- och spriträttigheter, omfattas inte av nämndens tillsynsansvar.

Samtliga butiker har godkända lokaler i enlighet med livsmedelslagens bestämmelser samt ett tillräckligt matvarusortiment i enlighet med stadens norm. Butikerna uppfyller kravet på egentillsynsprogram. En tydlig information om att 18-årsgräns gäller vid försäljning av folköl finns på samtliga försäljningsställen. En förteckning över försäljningställena redovisas i bilaga.

Resultatet av genomförd tillsyn av folköls- och tobaksförsäljningen inom nämndens geografiska ansvarsområde får betraktas som tillfredsställande förutom i ett fall, Monas Livs, där polisen tog över ärendet och beslagtog tobaksvaror. Tillsynen genomfördes i det aktuella fallet i april och då hade ändringen i tobakslagen inte trätt i kraft och därför kunde förvaltningen inte vidta några sanktioner mot försäljningsstället. Inspektionen i övrigt föranledde inte några allvarliga anmärkningar.

Bilagor

Lista över försäljningsställen